

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан географічного факультету
/Іван КАЛІНИЧ/

« 29 » червня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ТА БЕЗПЕКА
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

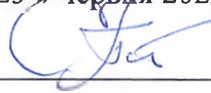
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	193 Геодезія та землеустрій
Освітня програма	Геодезія та землеустрій
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи охорони праці в галузі та безпека життєдіяльності**» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань **19 Архітектура та будівництво** спеціальності **193 Геодезія та землеустрій** освітньо-професійної програми «**Геодезія та землеустрій**».

Укладач: Лета Василь Васильович, кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

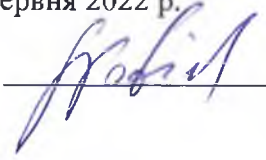
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *фізичної географії та раціонального природокористування*

протокол № 11 від « 23 » червня 2022 р.

Завідувач кафедри: Степан ПОП

Схвалено методичною комісією *географічного факультету*

протокол № 10 від « 29 » червня 2022 р.

Голова методичної комісії: Людвиг ПОТІШ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2	2
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	3	3
	Лекції:	
	24 год.	6 год.
	Практичні (семінарські):	
	20 год.	6 год.
Вид підсумкового контролю: усний	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	46 год.	78 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «**Основи охорони праці в галузі та безпека життєдіяльності**» вивчає небезпеки та засоби захисту від них людини в будь-яких умовах.

Науковий напрямок дисципліни базується на загальних фізіологічних та психологічних основах життєдіяльності, всіх видах антропогенної діяльності людини та на взаємозв'язку з оточуючим середовищем і сферою її діяльності.

Мета навчальної дисципліни – забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини, а також до рішення різноманітних питань охорони праці згідно вимог законодавства і інших нормативних документів України.

Завдання дисципліни навчити студентів:

- правової і нормативної бази охорони праці в Україні;
- впливу виробничого середовища на людину та класифікації умов праці;
- набуття навичок аналізу й оцінювання стану охорони праці на підприємстві;
- вміння створити безпечні умови праці на виробництві.
- загальним закономірностям виникнення небезпек, їх властивостям;
- визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами цих небезпек;
- забезпечувати гарантований рівень безпеки функціонування об'єктів народного господарства у галузі;
- прогнозувати можливість і наслідки впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини;
- розробляти заходи та застосовувати засоби захисту від небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів;
- використовувати у своїй практичній діяльності громадсько-політичні, соціально-економічні, правові, технічні, природоохоронні, медико-профілактичні та освітньо-виховні заходи, які спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК 01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями

ЗК 08. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність здійснювати безпечну діяльність.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства і необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.

СК 9. Здатність застосовувати інструменти, прилади, обладнання, устаткування при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «**Основи охорони праці в галузі та безпека життєдіяльності**» вивчається у 3-му семестрі, відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми, відтак, опанування дисципліни не потребує попереднього вивчення освітніх компонентів освітньої програми.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

Програмні результати навчання	Шифр РН
Вільно спілкуватися в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності.	РН 1.

Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.	РН 5.
Знати історію та особливості розвитку геодезії та землеустрою, їх місце в загальній системі знань про природу і суспільство.	РН 6.
Виконувати обстеження і вишукувальні, топографо-геодезичні, картографічні, проектні та проектно-вишукувальні роботи при виконанні професійних завдань з геодезії та землеустрою.	РН 7.
Обирати і застосовувати інструменти, обладнання, устаткування та програмне забезпечення, які необхідні для дистанційних, наземних, польових і камеральних досліджень у сфері геодезії та землеустрою.	РН 10.
Організовувати та виконувати дистанційні, наземні, польові і камеральні роботи в сфері геодезії та землеустрою, оформляти результати робіт, готувати відповідні звіти.	РН 11.
Розробляти документацію із землеустрою, кадастрову документацію і документацію з оцінки земель із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем та цифрової фотограмметрії, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.	РН 12.
Планувати і виконувати геодезичні, топографічні та кадастрові знімання, опрацьовувати отримані результати у геоінформаційних системах.	РН 13.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи охорони праці в галузі та безпека життєдіяльності**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр РН
Володіти матеріалами курсу в достатній мірі для спілкування на професійні теми кількома мовами.	РН 1.
Використовувати набуті уміння та навички у професійній діяльності.	РН 5.
Володіти новітніми здобутками у галузі охорони праці та знати застосовувати їх у професійній діяльності.	РН 6.
Дотримуватись норм, правил техніки безпеки та охорони праці під час виконання професійних завдань з геодезії та землеустрою.	РН 7.
Знати та дотримуватись норм техніки безпеки та охорони праці при використанні в роботі інструментів, обладнання та устаткування.	РН 10.
Здійснювати професійну діяльність з урахуванням ДНАОП.	РН 11.
Дотримуватись державних норм та стандартів охорони праці та безпеки життєдіяльності.	РН 12, 13.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- поточне опитування;
- модульне тестування та опитування;
- самостійне опрацювання тем;
- виконання лабораторних/практичних робіт;
- усне опитування;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, презентації результатів виконаних завдань.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота з тем змістовного модуля.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік у формі усної перевірки знань.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, інструктаж), практичні (вправи), наочні методи (ілюстрації, демонстрації).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми лабораторних робіт

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	50	100
10	10	10	10	10		

T6, T7 ... – теми лабораторних робіт

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	5	50	5	50
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	6	100	6	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «**Основи охорони праці в галузі та безпека життєдіяльності**» проводиться двічі на семестр, згідно розкладу модульних контролів визначених навчальною частиною в межах годин, які відведені на практичні заняття. До початку модульної контрольної роботи студенти мають мати поточні підсумкові бали за практичні роботи та самостійну роботу.

Виконання модульної контрольної роботи № 1 передбачає виконання 10-ти тестових завдань та 2 теоретичні описові питання. За кожен правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 2 бали, за неправильну – 0 балів. Правильно і в повній мірі описане теоретичне питання оцінюється у 15 балів. Максимальна кількість балів одержаних під час контрольної роботи становить 50. Причому враховується повнота викладу матеріалу, його логічна послідовність, структурність, акуратність оформлення роботи, тощо.

Структура модульної контрольної роботи № 2 це два теоретичні питання і 10 тестів, які дають можливість оцінити навчальні досягнення студента. Кожне якісно виконане завдання максимально оцінюється у 15 балів. Тестові завдання оцінюються у 2 бали кожен правильний тест. Максимальна кількість балів одержаних під час контрольної роботи № 2 становить також 50 балів. Причому враховується повнота викладу матеріалу, його логічна послідовність, структурність, акуратність оформлення роботи, тощо.

Критерії оцінювання модульного циклу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка: національна та ECTS	Критерії оцінювання
90 – 100	Зараховано А	Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних

		документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
82-89	Зараховано В	Студент повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою
74-81	Зараховано С	Студенту розкрив теоретичні питання, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.
64-73	Зараховано D	Студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння матеріалу.
60-63	Зараховано Е	Студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі.
35-59	Незараховано FX	Студенту не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.
0-34	Незараховано F	Студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

Студент, який не з'явився на модульну контрольну роботу (з поважних причин, підтверджених документально) має право повторно пройти контроль. Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються.

Під час другого модульного підсумкового контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених студентом. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення результатів. У разі, якщо студент бажає поліпшити свою оцінку, він складає залік за всією програмою навчальної дисципліни. При цьому в підсумковій оцінці не враховуються накопичені бали.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Семестровий контроль з дисципліни «**Основи охорони праці в галузі та безпека життєдіяльності**» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового заліку усна. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення результатів. Критерії оцінювання доводяться до відома студентів на першому занятті.

Якщо студент за результатами підсумкового модульного контролю набрав 60 і більше балів, а на заліку отримав менше 60 балів, то викладач має право з метою з'ясування повноти оволодіння програмою дисципліни, сформованості умінь та навичок, поставити додаткові питання в межах програми навчальної дисципліни. Підсумкова оцінка з дисципліни визначається викладачем з врахуванням балів, отриманих і за відповіді на додаткові питання. Причому під час відповіді враховується повнота розкриття питань; цілісність, системність,

логічність, уміння формулювати висновки; логіка викладення, культура мови; аналітичні міркування, уміння робити порівняння і висновки.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні поняття охорони праці.

Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності людини. Концепція сталого людського розвитку – основа науки про безпеку людини. Еволюційний шлях навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» в Україні. Мета, завдання, структура та зміст дисципліни «Безпека життєдіяльності». Структура життєдіяльності та її характерні ознаки. Оцінка ризику ймовірних небезпек.

Тема 2. Законодавча та нормативна база України з охорони праці. Гарантії прав громадян на охорону праці. Закон України „Про охорону праці”. Законодавство про працю. Праця жінок та молоді. Праця інвалідів. Державне соціальне страхування. Державне управління охороною праці та організація охорони праці. Служба охорони праці підприємства. Державні нормативні акти з охорони праці. Триступеневий адміністративно-громадський контроль за охороною праці на виробництві. Відповідальність працівників служби охорони праці.

Тема 3. Виробничий травматизм та професійні захворювання. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві. Спеціальне розслідування нещасних випадків. Розслідування та облік хронічних профзахворювань і отруень. Розслідування та облік аварій. Розслідування та облік нещасних випадків невиробничого характеру. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійних захворювань. Навчання працівників з питань охорони праці.

Тема 4. Фізіологія та психологія праці. Праця та її фізіолого-психологічні особливості. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Тяжкість та напруженість трудового процесу. Характеристика небезпечних психофізіологічних та шкідливих виробничих чинників. Вплив втоми та стресу на безпеку праці. Організація безпечної поведінки працівника в процесі праці.

Тема 5. Гігієна праці та виробнича санітарія. Загальні поняття про умови праці. Повітря робочої зони. Шкідливі речовини у повітрі робочої зони. Електромагнітні поля та електромагнітні випромінювання. Випромінювання оптичного діапазону. Освітлення виробничих приміщень. Шум, вібрація, ультразвук та інфразвук. Іонізуюче випромінювання.

Змістовий модуль 2. Основи безпеки життєдіяльності людини.

Тема 6. Основи техніки безпеки. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Дія електричного струму на організм людини. Види та причини електротравм. Засоби і заходи щодо електробезпеки.

Тема 7. Пожежна безпека. Пожежовибухонебезпечні властивості речовин і матеріалів. Порядок дій у разі виникнення пожежі. Основні поняття та визначення пожежної безпеки. Загальна схема забезпечення пожежної безпеки.

Тема 8. Негативні фактори та їх вплив на людину. Класифікація негативних факторів у системі «людина – середовище її існування». Джерела негативних факторів побутового походження. Мікроклімат та комфортні умови життєдіяльності. Небезпечні хімічні речовини, що знаходяться у оточуючому середовищі. Фізично небезпечні фактори – вібрація, шум, інфразвук та ультразвук. Іонізуючі випромінювання. Природні явища – джерела негативних факторів.

Тема 9. Принципи забезпечення безпеки населення у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часів. Надзвичайні ситуації мирного та воєнного часів, їх класифікація. Радіаційно-небезпечні об'єкти. Хімічно небезпечні об'єкти. Особливості аварій і катастроф на пожежа та вибухонебезпечних об'єктах. Основні принципи попередження надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Тероризм і деякі аспекти забезпечення безпеки населення. Надзвичайні ситуації воєнного часу.

Тема 10. Засоби захисту людини від небезпечних факторів у надзвичайних ситуаціях мирного та воєнного часів. Засоби колективного захисту населення. Засоби індивідуального захисту населення. Засоби медичного захисту. Принципи надання першої медичної допомоги при травмах і нещасних випадках.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: <i>денна</i>					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальн а робота	самостійна робота	
3-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності людини.	8	2	2			4
Тема 2. Законодавча та нормативна база України з охорони праці.	8	2	2			5
Тема 3. Виробничий травматизм та професійні захворювання.	8	4	2			5
Тема 4. Фізіологія та психологія праці.	9	2	2			5
Тема 5. Гігієна праці та виробнича санітарія.	10	2	1			5
Модульна контрольна робота	1		1			
<i>Разом за модуль</i>	<i>46</i>	<i>12</i>	<i>10</i>			<i>24</i>
Модуль 2						
Тема 6. Основи техніки безпеки.	9	4	2	2		4
Тема 7. Пожежна безпека.	9	2	2	2		4
Тема 8. Негативні фактори та їх вплив на людину.	9	2	2	2		4
Тема 9. Принципи забезпечення безпеки населення у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часів.	9	2	2	2		5
Тема 10. Засоби захисту людини від небезпечних	9	2	1	3		5

факторів у надзвичайних ситуаціях мирного та воєнного часів.						
Модульна контрольна робота	1		1			
Разом за модуль	44	12				22
Разом за семестр	90	24	10			46

(заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	у тому числі					
	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
3-й семестр						
Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності людини.	9	0,5	0,5			8
Тема 2. Законодавча та нормативна база України з охорони праці.	9	0,5	0,5			9
Тема 3. Виробничий травматизм та професійні захворювання.	8	1	1			8
Тема 4. Фізіологія та психологія праці.	8	0,5	0,5			7
Тема 5. Гігієна праці та виробнича санітарія.	9	0,5	0,5			7
Тема 6. Основи техніки безпеки.	10	0,5	0,5			8
Тема 7. Пожежна безпека.	9	0,5	0,5			8
Тема 8. Негативні фактори та їх вплив на людину.	9	0,5	0,5			7
Тема 9. Принципи забезпечення безпеки населення у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часів.	9	1	1			8
Тема 10. Засоби захисту людини від небезпечних факторів у надзвичайних ситуаціях мирного та воєнного часів.	10	0,5	0,5			8
Разом за семестр	90	6	6			78

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Поточні зміни і доповнення законодавства з питань охорони праці.	2	0,5
2	Гарантії прав громадян на охорону праці.	2	0,5
3	Дотримання вимог щодо охорони праці в процесі проектування та будівництва.	2	1
4	Міжнародна співпраця в галузі охорони праці.	2	0,5
5	Виробничий травматизм.	2	0,5
6	Гігієна праці та виробнича санітарія.	2	0,5
7	Пожежна безпека.	2	0,5
8	Негативні фактори та їх вплив на людину.	2	0,5
9	Засоби захисту людини від небезпечних факторів у надзвичайних ситуаціях мирного та воєнного часів.	2	1
10	Перша медична допомога ураженим в умовах надзвичайної ситуації.	2	0,5
Разом		20	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Основні заходи захисту підлеглого персоналу, населення та території у надзвичайних ситуаціях.	1	3
2	Методи аналізу травматизму та його попередження.	1	3
3	Економічні аспекти охорони праці.	1	3
4	Основні принципи проведення евакуаційних заходів.	1	3
5	Перша долікарська допомога при нещасних випадках.	1	3
6	Ергономіка й охорона праці.	1	3
7	Кондиціювання повітря.	1	2
8	Шумозахисні зелені насадження.	1	3
9	Шляхи оптимізації технічних, середовищ них та ергономічних факторів.	1	3
10	Шляхи оптимізації розумової праці.	1	3
11	Оздоровлення повітряного середовища.	2	3
12	Захисні заходи при аварійному стані електрообладнання.	2	3
13	Економічне значення поліпшення умов та охорони праці в ринковій системі господарювання.	2	3
14	Статична електрика.	2	3
15	Надання допомоги людині, ураженій електричним струмом.	2	2
16	Техногенні аварії та катастрофи.	2	3
17	Поточні зміни і доповнення законодавства з питань безпеки життєдіяльності.	2	3
18	Організація та управління безпекою життєдіяльності.	2	3
19	Техногенне середовище і людина.	2	3
20	Техногенні аварії та катастрофи.	2	3
21	Основні принципи проведення евакуаційних заходів.	2	2
22	Сучасні екологічні проблеми і здоров'я людини.	2	3
23	Правове регулювання та нагляд за безпекою життєдіяльності.	2	3
24	Тероризм і деякі аспекти забезпечення безпеки населення.	2	2
25	Зброя масового ураження та наслідки її застосування.	2	3
26	Витрати на ліквідацію наслідків надзвичайної ситуації.	2	2
27	Економічні аспекти безпеки життєдіяльності.	2	2
28	Праця та її фізіолого-психологічні особливості з огляду безпеки життєдіяльності.	2	3
	Разом	42	78

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: мультимедійний пристрій для проведення лекційних занять, персональні ноутбуки, планшети для демонстрації наочного матеріалу з навчальної дисципліни, система електронного навчання Moodle, Microsoft Office, Інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Стищенко Т.Є., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. «Безпека життєдіяльності»: навч. посібник / Т.Є Стищенко, Г.В. Пронюк, Н.М. Сердюк, І.І. Хондак. Харків: ХНУРЕ, 2018. 336 с.
2. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці. Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів всіх спеціальностей за освітньо-

кваліфікаційним рівнем "бакалавр" / А.І. Ткачук, О.В. Пуляк. Перевидання, доповнене та перероблене. Кропивницький: ПП "Центр оперативної поліграфії "Авангард". 2017. 184 с

3. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / – К.: Основа, 2016. 267 с.
4. Лапін В.М. Безпека життєдіяльності людини: Навчальний посібник - 8-те видання, перероблене і доповнене. – К.: Знання, 2013.
5. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011.
6. Шуаїбов О.К., Росола І.Й. Теоретичні основи та логічні моделі безпеки життєдіяльності: Навчальний посібник. – У.: УжНУ, 2007.
7. В.П. Кучерявий, Ю.Є. Павлюк, А.Д. Кузик, С.В. Кучерявий. Охорона праці: Навч. посібник. Л.: Оріяна-Нова, 2007.
8. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці : підручник для студ. вищ. навч. закл.: затв. МОНУ/ В. Ц. Жидецький.- 4-те вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2010.
9. М.П. Гандзюк, Є.П. Желібо, М.О. Халімовський. Основи охорони праці: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Каравела, 2003.

Допоміжна література

1. Закон України "Про охорону праці" зі змінами і доповненнями - № 191 VII від 12.02.2015 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992, № 49
2. Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" № 4004-ХІІ від 24.02.1994 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – N27.
3. Закон України "Про об'єкти підвищеної небезпеки" № 2245-III від 18.01.2001р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» №77- VII від 28.12.2014 р.
5. Коваль Г.М., Петросова В.І., Решетар О.І. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. – У.: УжНУ, 2001.
6. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навчальний посібник – К.: Знання, 2007.
7. Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру: Закон України.– К.: – 2000.
8. Миценко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі: Навч. Посібник. – Кіровоград, 1998.
9. Гайченко В.А., Коваль Г.М. Основи безпеки життєдіяльності людини: навчальний посібник – 2-ге видання – К.: МАУП, 2004.
10. Панкратов О.М., Міляєв О.К. Безпека життєдіяльності людини у надзвичайних ситуаціях. Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2005.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Підручники для вивчення навчальної дисципліни:

1. <http://pidruchniki.ws>
2. <http://eprints.kname.edu.ua>
3. <http://elib.hduht.edu.ua>
4. <http://ir.nmu.org.ua>

Освітні портали:

1. Державний комітет України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dnnp.kiev.ua>
2. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.fssu.gov.ua>
3. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nau.ua>